

APOSTOL Y GIVILIZADOR

Franqueo
concertado
33/22

BOLETIN DE DIVULGACION DE FRAY JUNIPERO SERRA, "EL APOSTOL DE SIERRA GORDA Y DE LAS CALIFORNIAS"

Director: P. Salustiano Vicedo, O.F.M.

Depósito legal P.M. 178 - 1974

Publica: Fraternidad de Franciscanos, O.F.M. Petra (Mallorca) ESPAÑA, Tel. 561267 Impreso en Offset propio

SEPTIEMBRE-OCTUBRE, 1981. NUMERO 82

50 ANIVERSARI
DE
"la Caixa"
A
PETRA
—
1981

PATROCINA ESTE NUMERO

"la Caixa"

Publica:

Fraternidad de Franciscanos-O.F.M.
PETRA (Mallorca) ESPANA, Tel. 561267

Depósito legal P.M.178 - 1974

Impreso en Offset propio.

Director:

P.Salustiano Vicedo, o.f.m.

Colaboradores:

P.Jacinto Fernández-Largo, o.f.m.

P.David Cervera, o.f.m.

Pere fiol Tornila

D.Miguel Ramis Alonso, pbro.

Sebastián Rubí Darder

M.Llinás

A.Ribot

Jaime Ribot

Llorenç Riera

Joan Gibert

Ilustraciones:

"Dino y Tina"

CINQUANTENARI

Enguany commemoram el cinquantenari de LA CAIXA a Petra, fita importantíssima dins la vida local, ja que va significar sortir de l'aïllament i del sopor econòmic i, ademés, lliurar-se els veïns del nostre poble de les servituds de tot ordre que comporta el forçós sotmetiment a vies de crèdit més o manco usuràries.

Segurament ja ha minvat molt el nombre de petrers que recorden aquella data en la qual s'obrien unes oficines provisionals en el local del carrer major, concretament en el número 51, lloc a on aleshores la Caixa Rural desplegava les seves, més bé anèmiques activitats, i de les quals en aquell moment se'n feia càrrec LA CAIXA.

Se m'apareix, com si fos avui, l'aspecte d'aquelles oficines: el portal principal tenia unes vellíssimes portes de fusta que, certament, no suggerien la imatge d'eficients guardadores de la seguretat dels diners que hi havia dins d'una caixa forta que en aquells temps devia esser una meravella tècnica. Obviament les circumstàncies han canviat, i avui tota una sèrie d'enginyers electrònics garanteixen la seguretat de la caixa forta contra possibles apetències per part dels apassionats amics de lo alié. A l'esquerra entrant separat de la sala del públic per un barrat de vidres opacs i gratellosos amb dues finestretes, estava l'oficina pròpiament dita, i a la dreta hi havia una cambra en la qual s'havia instal·lat un llit a on jeia l'ordenança, l'amo En Guillem Mercant, amb una carabina a l'alcanç de la mà, perquè l'any 1931 va esser molt mogut social i políticament, i no era cosa de refiar-se massa de la resistència de les esmentades portes davant l'envestida d'un possible fascinerós. Era, en veritat, incòmode això d'haver de pernoctar fora de ca-seva, allunyat dels seus, però l'amo En Guillem, Guardia Civil retirat, era d'un temperament i d'una educació, sinó bel·licosa, si marcadament marcial, i el flamant uniforme de LA CAIXA -blau marí i gorra de plat- unit al veïnatge de la carabina esmentada, feien reviure, segurament, en el seu ànim episodis de la passada vida professional, episodis que me contava sovint amb els ulls espurnejants de zel patriòtic i d'estimació al "Cuerpo"; era una bellíssima

i honradíssima persona l'amo En Guillem, i de tots els qui han passat per LA CAIXA a Petra, al meu parer, el de més acusada personalitat.

El món ha evolucionat molt des d'aquells anys trenta, i seria difícil fer entendre a la gent més o manco jove d'avui, el clima en el que se desenvolupaven les relacions humanes. Es obvi que el temps pretèrit contemplat per uns ulls de seixanta anys se tenyeix amb els colors irreals de la fantasia; és el miratge d'allò de "qualsevol temps passat fou millor": però tot i admetre que quan arribam a l'edat madura tenim la tendència a idealitzar el passat, és també cert que en el present estam orfes d'unes formes de convivència que en temps més o manco llunyans amaraven de calor humana i fraternal aquella convivència; en aquest aspecte record la figura, per a mi entranyable, del senyor Francesc Moragues i Barret, el primer Director General de la LA CAIXA. Home d'una senzillesa i una modèstia excepcionals -com tots els homes vertaderament importants- per al qual els envaraments i les grandiloquències eren segures mostres de buidor, va saber donar a LA CAIXA aquest esperit d'assossegada eficiència i de confiança al públic, que és, segurament, allò que ha fet de la nostra CAIXA l'entitat d'es-talvis més important d'Espanya i una de les més grans d'Europa.

Com deiem abans, els temps han canviat, i també els mètodes de treball estan molt allunyats dels d'abans. L'automatització, la revolució de la informàtica, la freda eficiència dels cervells electrònics sembla, a primera vista, haver en certa manera refredat la relació entitat-client en la mateixa manera que ha passat en la relació metge-malalt. LA CAIXA, però, té cura que això no s'esdevengui perquè sap que, en darrer terme, la cordialitat unida a una eficiència administrativa han de constituir la base de la seva actuació.

La gent -especialment la de la nostra ruralia- conserva en gran mesura aquella senzillesa i cordialitat d'abans, i vol veure en el personal que l'atén l'amic i, en certa manera, el conseller; així ho ha comprès LA CAIXA i ha actuat en conseqüència. I veim que la nostra entitat s'ha aficat

TRASPÀS DE LA CAIXA RURAL DE PETRA A LA CAIXA DE PENSIONS

en la intimitat de la col·lectivitat fins al punt de constituir-ne un element entrañable i familiar. La gent ja no diu "la Caixa de Pensions" sinó, senzillament "LA CAIXA" perquè la consideren la caixa per antonomasia, la de sempre, la que no voldria recórrer a mètodes de captació que en el fons són, com a mínim, una minusvaloració de la personalitat del potencial client; la que en una visió anticipada de futur, quasi des de la seva data fundacional, manté oberta una xarxa de biblioteques gratuïtes a on els joves troben una valuosa ajuda per a la seva formació intel·lectual; xarxa que com una tela d'aranya s'extén a tot el llarc i ample de la geografia catalana-balear, i que, sovint, no ha estat prou valorada i aprofitada pel públic en tota la seva ampla dimensió: si bé avui, i paral·lelament al renaixement cultural del nostre poble, havist considerablement augmentada l'assistència a les sales de lectura, especialment per part de l'adolescència i la joventut. La que, en suma, s'ha imposat la tasca de, podríem dir, espiritualitzar els diners, orientant el potencial de capital no únicament a la creació de riquesa material sinó també al suport d'iniciatives de caire cultural i educatiu que sense dubte han de donar òptims fruits en un proper futur.

La nostra CAIXA, la Caixa de tots, voldria ficar-se dins el fogar de cada petrer, no amb un objectiu fredament crematístic, econòmic, de fer més espectaculars uns gràfics de creixement, sinó amb l'afany d'esser un amic de tots; una ajuda segura en les necessitats tant de tipus econòmics com de perfeccionament en els àmbits intel·lectual i moral.

Després de cinquanta anys de convivència crec que ja ens coneixem prou; aquesta coneixença mútua i similitud de concepció de forma de vida -senzillesa, honestetat i laboriositat- són penyora segura d'una continuïtat en aquesta tasca de tots que és el millorament de la nostra vila en tots els ordres.

LA CAIXA seguirà feel, com sempre ho ha fet, als principis que varen inspirar la seva naixença l'any 1904: estar al costat dels necessitats i fer de l'acumulació de riquesa no un fi en si, sinó un instrument al servei de la convivència fraternal i del progrés en tots els ordres, especialment en la tasca de redreçament espiritual; al capdavall és aquest aspecte l'únic sustancial, i que planeja per damunt tantes adjectivitats que ens ofeguen i enceguen.

Toni Oliver i Febrer

El Delegat de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis me demana unes línies amb motiu de la commemoració del Cinquantenari de la Sucursal de Petra, per haver jo intervingut en la instal·lació de la mateixa; escric les presents notes sobre el traspàs del Sindicat Agrícola i Caixa Rural d'Estalvis i Préstecs de Petra, a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

La Caixa Rural de Petra va esser fundada l'any 1.909, i per a la seva constitució en Societat formaren una junta els Senyors D. Joan Coll i Bauçà, D. Jeroni Rullàn i Torrens, D. Sebastià Torrens i Vadell, D. Jaume Rullàn i Torrens, D. Pere-Joan Estelrich i Tauler, D. Sebastià Riera i Moragues, D. Joan Truyols i Galmés, D. Antoni Riera i Serra, D. Rafel Bauçà i Bauçà i D. Francesc Ramis i Llinàs, els quals redactaren els Estatuts i els firmaren el dia 27 de Febrer del mateix any; en les disposicions transitòries del dit Estatut se determina que "la missió d'aquesta Junta se concreta a formar una llista de persones... que vulguin formar part de la Societat..." i "a promoure, convocar i presidir una Junta General quan el nombre de Socis sigui superior a dotze..." i quedarà dissolta quan la Junta General anomeni la Directiva i Consell d'Inspecció. En compliment d'aquestes normes transitòries, per al quadrienni 1.909-1913, s'anomenà:

DIRECTIVA

President, D.Joan Coll i Bauçà; Vice-President, D.Jaume Rullàn i Torrens; Caixer D. Jeroni Rullàn i Torrens; Vocals: Sebastià Riera i Moragues, D.Guillem Bauçà i Gelabert, D.Antoni Darder i Lliteres; Vocal Secretari D.Francesc Ramis Llinàs.

CONSELL D'INSPECCIO

President, D.Sebastià Torrens i Vadell; Vice-President, D.Monserrat Galmés i Galmés; Vocals: D.Bartomeu Rullàn i Torrens, D.Joan Ribot i Riutort, D. Rafel Bauçà i Bauçà, D.Francesc Pou i Riera.

Així se constituí la Societat, i el 12 de Maig de 1.909 el Ministre de Foment, acordà reconeixer-la com a Sindicat Agrícola.

Els fins d'aquesta Societat, segons els estatuts, eren "l'ajuda a les classes necessitades mitjançant el préstec; el foment de l'estalvi de les Classes Treballadores, el desenvolupament de l'agricultura i la Indústria; adquisició, per els associats, mitjançant les compres en comú d'adobs, llavors, plantes, ... i altres elements de producció agrícola i pecuària; crear una secció d'ajudes Mútues i D'assegurances del Bestiar.

La Caixa Rural va complir els seus objectius fins l'any 1.927, quan s'elegí caixer a D.Carles Horrach i Ruitort, el qual abans de prendre possessió exigí, com era el seu dret, un Balanç General que resultà negatiu i no va voler acceptar el dit càrrec. Consultada la Federació de Caixes Rurals de Mallorca, i fet el corresponent examen de la situació, va resultà un dèficit de seixanta-dues mil pessetes, en conseqüència se resolgué tancar la Caixa Rural fins que se trobàs una solució.

Tengui's en compte que se contava amb un sol depòsit de 20.000'-pessetes un de 5.000'-, i només una tercera part dels altres depòsits arribaven a les 1.000'- Pessetes.

Passats uns mesos, el que havia estat fundador i ànima de la Caixa Rural D. Joan Coll i Bauçà, Rector de la Parròquia de Pe-

tra, prengué el càrrec de Caixer, afrontant les conseqüències. Obertes novament les Oficines el dia 1er Abril 1.928 el primer que va ajudar, augmentant el seu depòsit, va esser D.Jaume Rosselló i Auba (a) Es Carboner, dient aquestes paraules: "Allà on hi ha el senyor Rector, jo me fii" i de la mateixa manera s'expresà D.Miquel i Cànaves, qui deixant el seu depòsit, ajudà considerablement a solucionar la situació tan perillosa.

Passada la borrasca de cancel·lacions i recobrada la confiança en la Caixa Rural, s'elegí nova Directiva i Consell d'inspecció, presidits per D.Joan Febrer i Galmés i D.Montserrat Galmés i Galmés, respectivament, continuant de Caixer D.Joan Coll, Rector de la Parròquia ajudat pel firmant d'aquestes notes. Amb la nova Directiva, se treballà molt, fent minvar el dèficit.

L'any 1.931 el President manifestà a la Directiva que la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis li havia fet a saber la possibilitat d'instal·lar-se a Petra, però prenent com a base la Caixa Rural, perquè era norma no fundar sucursal d'entitats d'estalvis allà on hi havia Caixes d'aquell tipus.

Estudiat i discutit aquest tema, previa aprovació de la Junta General de la Caixa Rural el dia 17 de Maig de 1.931, i del Consell d'Administració de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, en sessió del 29 d'abril del mateix any, i havent estat autoritzada aquesta liquidació per Ordre del Ministeri de Treball i Previsió del 23 Maig de 1.931, se firmà el Convenien virtut del qual La Caixa Rural d'Estalvis i Prèstecs de Petra encarrega i confia la liquidació del seu Actiu i Passiu a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, i el 13 d'Agost del mateix any el President del Sindicat Agrícola y Caixa Rural d'Estalvis i Prèstecs de Petra, D.Joan Febrer i Galmés i els Delegats de la Directiva i del Consell d'Inspecció, senyor D.Antoni Pou i Bauçà i Guillem Mercant i Melis, respectivament, firmaren amb l'Excel·lentíssim Sr.D. Francesc Moragues i Barret, fundador i primer Director General de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, l'Acta de traspàs de Caixa Rural a Caixa de Pensions, amb el següent Balanç que firmaren com a testimonis D.Joan Coll, Rector, D.Antoni Durán, Batle; D.Jaume Oliver i Febrer, Metge; D.Antoni Oliver i Febrer.

BALANÇ

ACTIU

Caixa.	692'30
Valors	22.782'50
Prèstecs Personals	54.276'-
" hipotecaris	44.200'-
Deutors Varis	
Cooperativa Consums.	1.728'49
Compres Adobs.	14.989'99
Mobiliari.	90'-
Maquinària	290'-
Existència adobs en magatzem	247'-
Total Actiu	139.296'78

PASSIU

Imponents Depòsits a Terminis	155.271'-
Interessos pendants de pagament	3.419'55
Imponents a la Vista	7.478'96
Creditors Varis.	4.977'72
Total Passiu.	171.147'23

De l'Actiu i Passiu d'aquest Balanç se'n feu càrrec l'Excelentíssim Sr.D.Francesc Moragues i Barret, en la seva qualitat de Director General de la Caixa de Pensions, i rebé l'efectiu metàl·lic existent i els títols Valors.

Com s'estipulava en el Conveni, la partida de Pèrdues i Ganàncies, o sigui el dèficit de 31.850'95 pessetes de la Caixa Rural l'acceptà la Caixa de Pensions en compensació i correspondència als avantatges que resultaren per a la seva Sucursal de Petra de la dissolució i liquidació de la Caixa Rural i del fet de realitzar-se la dita liquidació a base de llibretes pròpies de la Caixa de Pensions.

El dia de la Firma, 13 d'Agost, se reuniren en un dinar d'amistat la Directiva i el Consell d'Inspecció de la Caixa Rural i totes aquelles persones que havien intervingut en el traspàs convidats pel Director General de "la Caixa", Sr.Moragues, el qual féu història de la Caixa de Pensions que, havent començat des de zero l'any 1.904, en aquell dia tenia un Actiu de més de 500 milions, i que atribuïa aquest progrés a l'estreta unió entre el seus empleats.

A l'acabament tots feren vots per a la bona marxa de la nova Sucursal de Petra i per a la prosperitat del nostre Poble.

Antoni Pou Bauçà

L'OBRA SOCIAL D'UNA BIBLIOTECA

Una biblioteca és la casa de l'aciència. Allà pots anar quan qualsevol cruïlla te borineja pel cap i treure el gat del sac.

Trobaràs un un índex de matèries, on acuradament les diferents bibliotecàries han anat anotant les obres que parlen de tal o qual cosa i podràs triar la que te sembli més adient a l'assumpte que vols mirar.

L'índex de matèries es veu completat per l'índex d'autors. Si ja saps que uno l'altre han escrit vers el tema que et preocupa, podràs anar directament a la lectura de la seva obra, perquè avui el ritme de publicacions és accelerat i es fa difícil no perdre el contacte amb tal o qual teoria, perquè són molts els qui hi diuen la seva i que la fan caminar ara per estretviarany i suara per ampla carretera. Les hemeroteques més o manco especialitzades t'ajuden a conèixer la creixent bibliografia que va sortint, però cal posar-hi temps per a pegar, a vegades, una simple ullada a la nova obra, i altres una bona estona per a copsar el sentit de les noves aportacions que descobreixes en tal article o en tal altre llibre.

Per altra part els llibres s'han encarrir fora mida. Així i tot és més econòmic comprar certes obres que anar a Ciutat a consultar-les. D'aquí ve la gran utilitat de poder tenir al poble una Biblioteca on hi puguís trobar els llibres de consulta per enllestir qualsevol treball, les aportacions literàries que van descrivint el nostre món o representant-nos les noves creacions dels autors d'avui... Una Biblioteca on hi puguís trobar les obres d'èpoques passades, però on hi batega amb tota la seva esponent el sentit de la vida que omplí l'existència dels avis, les recerques científiques del moment i les discussions que aleshores feien barellar les diferents escoles. Una Biblioteca on la cultura clàssica hi és present mitjançant col·leccions acuradament editades, meselles de les arrels que han fruitat en les nostres dites, paraules, faules i rondalles.

El nostre sistema educatiu actual fa créixer cada dia més la necessitat de tenir a mà els llibres dits de consulta, això és, per entendre tal cosa, el llibre que tens a les mans no és exhaustiu, per a comprendre aquesta matèria cal que miris diferents autors i així tendràs diferents perspectives d'una sola cosa. Dins aquesta manera d'entendre i programar les coses és bo de comprendre com una Biblioteca és una peça clau tant dins el sistema educatiu com dins el camp de la recerca científica i erudita d'un país.

Tots tenim les nostres curolles i uns tendran bo de fer comprar un llibre de poesia, uns altres una novel·la, altres un llibre de ciència ficció, psicologia, història

zoologia, botànica, biologia... La Biblioteca ens oferirà un ampli ventall de possibilitats per endinsar-nos dins els nostres camps, al mateix temps que ens obrirà moltes altres finestres per a no ser tan exclusius i poder tenir, al manco una opinió general fonamentada, de les mil-i-dues altres matèries que, malgrat no siguin el meu hobby, no puc passar pel món ignorant-les.

Aquestes possibilitats i altres ens ofereix el poder tenir al poble una Biblioteca que et permet consultar tot un grapat d'obres bàsiques i emportar-te a casa, uns dies, aquella obra que cal aprofundir més seriosament i que gentilmente una entitat com LA CAIXA posa al nostre abast.

Pere Fiol i Tornila

50 ANIVERSARI DE "la Caixa" A PETRA

PROGRAMA D'ACTES

Del 10 al 18 d'Octubre de 1981

DISSABTE, 10 D'OCTUBRE

EXCURSIO 3ª EDAT

Visita a la Seu, es Castell de Bellver i Ciutat.

DIJOUS, 15 D'OCTUBRE

a les 21 hores

ACTE DEL CINQUANTANARI al Teatre Principal

Pregó a càrrec del Molt Il·lustre Sr.
Miquel Gomila Torres
Canonge de la S.I.C.

Lectura de la decisió del Jurat del
"CERTAMEN POETICO FRAY JUNIPERO SERRA"

Amb l'actuació de:

Coral: FRA JUNÍPER SERRA
Grup músic coral: MÚSICA A LES ESCOLES
Quintet de Vent: CIUTAT DE PALMA

DISSABTE, 17 D'OCTUBRE

Passa-carrers i festa infantil
a càrrec del Grup d'animació Sa Calatrava.
Actuació del GLOBUS RODAMÓN

a les 20 hores

Inauguració de l'exposició:
FOTOGRAFIES ANTIGUES DE PETRA
a la Biblioteca de "la Caixa".

Organitza:

Associació de Personal de la C.P.V.E.

a les 21 hores

a la plaça Ramon Llull

CANTATA D'HAVANERES

pel grup VENTIJOL
desplaçat expressament des de Palamós
a aquesta ocasió.

Organitza:

Associació de Personal de la C.P.V.E.

CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS

a càrrec del pirotècnic Sebastià Ribot.

DIUMENGE, 18 D'OCTUBRE

CAMPIONAT DE CAÇA

Cinquantanari de "la Caixa"
Inscripcions i organització:
Societat de Caçadors de Petra.

El campió representarà a Petra
al Campionat de Balears de Caça.

Francesc Moragas i Barret

DIBUIX DE MIQUEL BOTA TOTXO

Francesc Moragas i Barret

Apòstol i patrici i sociòleg,
vetací un home ple d'humanitat.
Un home recte, austere, triomfador
amb la clarividència i sanitat
de les seves idees lluminoses,
cunelles d'energia essencial,
ímpetu que tota ànsia reconforta.
Apòstol, perquè mai no es va cansar
de protegir els humils i la vellesa;
i les obres, que a cor obert creà,
arrelaren el fons de les entranyes
del poble amb set d'amor i set de pau.
Sociòleg profund, perquè volgué
els homes, fidelment, perfeccionar,
per a copsar tot bé i goig de la vida,
amb germanor i justícia social.
Patrici i creador d'horitzons amples
que, per ellà on passà, sempre estimant,
tot parla del seu zel, de la virtut
amb que va fer granar la veritat.

Any 1963. - Pau

LOS POETAS CANTAN LAS GLORIAS Y GESTAS DE FRAY JUNIPERO SERRA

Como teníamos anunciado y nuestros lectores habrán podido observar, entraba dentro de nuestro plan publicar algunos números extraordinarios y monográficos de Apóstol y Civilizador. Estos últimos años, con ocasión de las Fiestas de Ntra. Sra. de los Angeles, hemos sacado los correspondientes Boletines con mayor cantidad de páginas de lo ordinario. Por otra parte también dedicamos otro número a narrar la vida completa del P. Serra en cómic, gentileza de la Editorial Bruguera. Entre la lista de temas con materia monográfica teníamos proyectado y como preferente cantar las glorias y gestas del Gran Misionero Mallorquín, Fray Junípero Serra, tanto en el arte de la música como en el de la poesía.

Después de larga y por cierto muy laboriosa tarea por cuantos hemos trabajado en su realización, ya está a punto de ser publicado un número, más voluminoso de los presentados hasta la fecha, formado completamente por obras musicales, todas muy selectas y de buena calidad, en las que han tomado parte notables maestros en el arte musical. Estamos esperando la ocasión propicia para su publicación, confiando no pasarán muchos meses sin que llegue a manos de nuestros lectores.

Aunque en el orden de salida a la calle teníamos en segundo lugar el tema poético, respecto al musical, ahora se le ha adelantado esta antología de poesías dedicadas al P. Serra. Ello ha sido motivado por el hecho de que la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros de Cataluña y Baleares "la Caixa", con ocasión de celebrar su Cincuenta Aniversario en Petra, se nos ofreció para patrocinar, no solamente el Concurso de Poesía que en su día se anunció, sino también la publicación de este número extraordinario. Desde estas líneas damos a los directivos de esta entidad bancaria las más expresivas gracias por esta doble atención.

Por tanto, en estas páginas hemos inclui-

do las poesías premiadas en el Concurso de Poesía Fray Junípero Serra, a más de otras que nos han mandado exprofeso para esta ocasión, más otras que hemos encontrado por diferentes publicaciones y no estaban incluidas en el libro "Poemas en elogio de Fray Junípero Serra y las misiones por él fundadas en California". Colección poética en mallorquín, castellano e inglés seleccionadas por Thomas Bledsoe, impresa en la Imprenta Mossen Alcover en 1969.

Con todo, no quiere decir que en una y otra colección se encuentren reunidas todas las poesías dedicadas a Fray Junípero y su entorno. Bien suponemos y sin temor a equivocarnos que en más de un libro, revista o en algún papel suelto se encontrarán olvidadas bellas composiciones poéticas referentes a este tema, que con mucho gusto y agradecimiento recibiríamos en esta redacción para darles cabida en estas mismas páginas. Por supuesto de igual forma publicaríamos cuantas composiciones en versos les inspiraran las musas a los aficionados a este arte y así podríamos aumentar el caudal poético en honor y gloria del Gran Apóstol de las Costas del Pacífico.

Referente al resultado del Concurso de Poesía Fray Junípero Serra, el Jurado calificó sólo las poesías que presentamos premiadas, quedando los restantes premios desiertos.

Completa esta colección poética la obra teatral titulada FRAY JUNIPERO, de María Blanes, natural de Artá, fallecida el 19 de Septiembre de 1966 en su pueblo natal, a los 86 años de edad, quien durante toda su vida cultivó la poesía y compuso varias escenificaciones. Agradecemos al Rdo. Don Antonio Gili, vicario de Artá, su gentileza por habernos proporcionado este trabajo, inédito, encontrado entre los muchos papeles que dejó manuscritos la autora.

Fr. Salustiano Vicedo

CERTAMEN POETICO

FRAY JUNIPERO SERRA

A FRA JUNÍPER SERRA

1º PREMI

LEMA: "Non gladius sed olea"

Insigne fill de Petra, gran Fra Juníper Serrra,
coratge de foner i amor de franciscà.
Sembrador de la bona sement que sempre aferra,
navegant que portares la Fe a un país llunyà.

Colonitzar saberes una indòmita terra,
mirant l'indi salvatge com desvalgut germà.
Capità heroic i invicte, que guanyares la guerra
sense esgrimir més armes que l'arada i l'altar.

Per anar-te'n a Amèrica tot el teu món deixares:
La família estimada, la terra dels teus pares,
la pau conventual, l'estudi suggestiu...

Però, gravant ton nom sobre el front de la Història,
servares per Mallorca la més perenne glòria:
La glòria d'haver estat el teu casal nadiu!

Victorià Ramis d'Ayreflor
Ciutat de Mallorca

* * * * *

FRA GINEBRÓ

2º PREMI

LEMA: Amunt

El teu bressol fou Petra, terra fèrtil,
amarada de llum en mar d'espigues.
Déu volia la saba generosa,
arbre i cimal, tresor de la natura.
Obert el cor a tota la bellesa,
Déu t'escollí instrument de providència.
El seu nom proclamaven els teus llavis
que brollaven de fe tota la vida.

Guanyar per ell un món era el teu somni,
i valent t'embarcaves a les Indies
per donar de l'amor la bona nova.

Obrint camins arreu i aixecant marges,
et guaries les nafres amb somriures.
Florien missions d'aquelles terres,
Sant Carles jubilós, i Santa Bàrbara,
i l'aigua de la gràcia, frescorosa,
ofegava a torrents el foc de Mèxic.

Fores mestre i apòstol, testimoni
entre les gents del poble que et volia.
Ensenyares els homes d'èsser homes,
a dominar la terra i fer-la riure
amb ramells verds i penjarolls de fruita.
Mostrares als germans tota la joia
del Déu Pare que estima sense límits.

Fra Ginebró de Petra, llum i guia,
sembrador d'Evangeli i de cultura!
Amb un riu de pobresa franciscana
brillà tostemps la llàntia missionera.
La flama, amunt, uní les dues pàtries:
ardent, encara avui ets llum de l'Illa,
i mar enllà il·lumines Califòrnia.

Maria Dolores Corbella i Gili
Ciutat de Mallorca

GLORIOSO TRANSITO DE FRAY JUNIPERO SERRA

2º PREMIO

LEMA: Natalicio

La luz dormía su sueño,
velada por sombra espesa.
en una celda postrísima,
una muchedumbre en vela.
-¡California! ¡California!
¿Por qué lloras y te apenas?
-Es que quien me hizo fecunda
va a descansar en mi tierra.

* * *

Los soldados y los indios
a Junípero rodean,
y de los ojos de todos
brotan tristísimas perlas.
El infatigable Apóstol
no habla. Sólo recuerda
sus esfuerzos y desvelos
de los que el fruto ahora espera.

* * *

La noche está melancólica.
No hay palabras en la celda.
Sólo alguna ave nocturna
chirría con honda pena.

* * *

De hinojos pasa la noche
el gran Junípero Serra.
En sus momentos más graves
¡qué divina fortaleza!
Sobre los indios descansa
su encanecida cabeza
y oprime su pecho enfermo
contra las tablas paupérrimas.

* * *

Ya la vagorosa sombra
que a Monterrey envolviera,
ha pasado a la luz
del día que se despierta.

* * *

Con el alba, Fray Junípero
mejora de su dolencia;
aunque es el último día,
el postrer de su existencia.
Se sienta en silla de caña,
siguen visitas de fuera.
-"Celebro vengan a verme
y a echarme encima esta tierra".
Un sollozo rasga el pecho
de cuantos le aman de veras:

-¡"Padre viejo", no te vayas,
no te alejes, no te mueras!
Su hermano, el Padre Palou,
compañero de tareas,
le reanima con el Viático,
transido de honda tristeza.

Canta ahora el moribundo
aquellas estrofas llenas
que el Seráfico Francisco
en su muerte compusiera.

Después entorna sus ojos,
tan bellos como las perlas,
y ve desfilar los campos
de su labor misionera.

Recuerda los lares patrios,
el labrantío de PETRA
y a la Virgen de Bonany
que vela por las cosechas.

- "Voy a descansar" -ha dicho
con su voz que tintinea-.
Se recuesta en el camastro
de su gran Dama Pobreza.

De la estancia todos salen
y ni uno solo se queda,
mas presienten que la muerte
sobre su presa aletea.

Tras breve espera angustiosa
entra Palou en la celda...

- "El siervo de Dios, Junípero,
ya está en la mansión eterna".

* * *

-¡California! ¡California!
¿Por qué lloras y te apenas?

-Es que quien me hizo fecunda
ha volado de esta tierra.

Hoy es el día natal
del ángel y apóstol Serra,
pues impetra por nosotros
desde la región etérea.

* * *

Llegue férvida mi prez
a las más altas esferas,
donde el buen Dios y la Virgen
te agasajan y te premian.

Civilizador y Apóstol
de Nuevo México y tierras,
elevado a los altares,
nuestro corazón te espera.

P. Ramón Baselga Esteve, O.F.M.
Carcagente (Valencia)

MALLORCA A FRAY JUNIPERO SERRA

Hoy, que erigida está tu gran figura
en pétrea concreción que Arte derrama
y entre cantos de loor ganas altura
calcando a plena luz calor y gama.

En el momento máximo que apura
todo el matiz de tu sayal que es llama
y, por un amor a Dios, flota y perdura
con ecos de tu ejemplo y justa fama.

Del bello florilegio a ti rendido
quisiera destacar yo con mi lira
por sobre lo demás, tú celo ardiente.

Y con las plumas tibias de tu nido
hacer hogar del mundo, cual inspira
la gracia de tu luz resplandeciente.

A. Vidal ISERN

AMOR

De las tierras de Mallorca,
cuya fama salta el mar,
salió un día, ¡qué gran honra!
un frailecito ejemplar.

Nacido en modesta cuna
de una villa singular,
-Petra- tuvo la fortuna
de este hijo sin par.

Cristiano y muy devoto
de la Virgen de Bonany
el infante le hizo voto
sin salir de aquel lugar.

Un Convento portentoso
-escuela de santidad-
consiguió hacerle famoso
y lo mandó a la Ciudad.

De Petra, su amada villa,
pasó a Palma Capital;
despidióse en la Capilla
el frailecito inmortal.

Cruzó el mar a toda vela
y anduvo sin descansar;
su anhelo, en la Carabela,
fue un Nuevo Mundo fundar.

California y nuevas tierras
quiso a Cristo entregar.
Hizo paz -quitó las guerras-
en su árduo caminar.

Los Angeles, San Francisco,
ciudades que él fundó,
en rosario -con ahinco-
dichas tierras convirtió.

San Diego y San Gabriel
tuvo por meta el plantar,
desbrozándole al infiel
lo que debía abjurar.

Vivió y murió como un santo,
muchedumbres edificó.
Lo que ocultaba su manto
-cuerpo y alma- floreció.

Su tumba está en el Carmelo,
su cuna en Mallorca está.
Fama en el Capitolio, fiel
su nombre se perpetuará.

Unidos sus derroteros,
hoy podemos afirmar,
que dos países cimeros
lo quieren glorificar.

Que Fray Junípero Serra
de universales cantares,
bendiga -pues nos aferra-
situarlo en los altares.

1713

1784

Palma de Mallorca, mayo 1963.
Guillermo Cortada Sureda

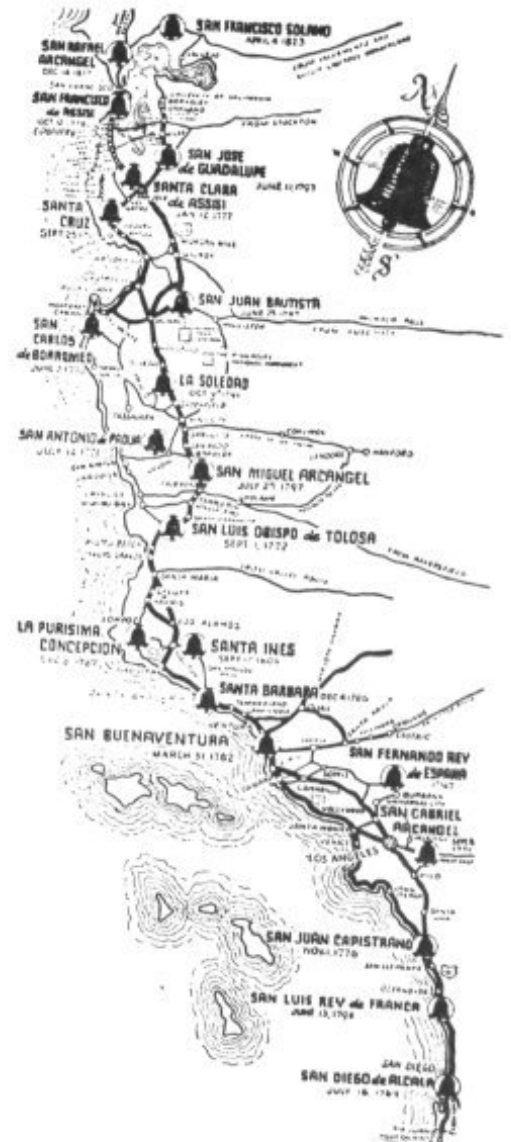
LAS CAMPANAS DE FRAY JUNIPERO

Este buen Fray Junípero, aquel Serra
el frailecico mallorquín,
como primer contacto con la tierra
del remoto confin,
que amó antes de pisar, californiana
para dormir el viento
-ese cósmico arcano-
oscuro y primordial de las almas indianas
que él quiso hacer cristianas,
llevaba un bastimento...
¡Llevaba un cargamento de campanas!

Apenas ponía el pie en el campo elegido
para una nueva fundación,
seleccionaba un árbol: el más bello y fornido
e izaba entre su copa -como un gran corazón,-
la pequeña campana de sonoro latido...
Y el mismo Fray Junípero, con gozo y con donaire,
antes de que estuviese hecho,
de una simple chozuela, el primer techo,
lo primero que hacía era estrenar el aire
con júbilo auroral: a la española
y en la atmosfera ufana
de la misión naciente,
sobre el cristal rosado y trasparente
de aquel cielo novísimo, trinaba la campana
como la cantarina y metálica ola
de un mañanero, lúcido torrente
de una inmortal diana,
con ansia y con fervor de hacer hermana
a la caterva de salvaje gente.

Y a la jovial llamada,
al fúlgido arrebató
del bronce ebrio de luz, surgían al poco rato
de las selvas copiosas
las tribus convocadas:
los inocentes indios con pasmo en las miradas,
o los clanes feroces
con las jetas pintadas,
de temerosas voces
y garambainas sinuosas...,
para los cuales todas las estupendas cosas,
que hacían los españoles, habían sido creadas.

Para el buen matrimonio
de aquellas tierras vírgenes con las otras Españas
para tu San Fernando, para tu San Antonio,
para tu Santa Cruz, para tus espadañas
que antes de ser señoras en la altura,
cual fruto espiritual, prócer mazorca,
fuisteis sueño en el fraile de Mallorca-
para tu Santa Clara, para tu Monterrey,
para la estupefacta y candorosa grey
de tus indios desnudos, brotando en los enrosques
de los ríos inmensos y en los fragosos bosques:

Fray Junípero Serra, que con la Santa Ley
de tu clemente Dios vivificas y hermanas
las noches de la selva con las claras mañanas
de tu doctrina augusta, pídele más campanas...
¡pídele más campanas al virrey-!

Tú que subiste tanto en tus navegaciones
partiendo de aquel puerto caliente de San Blas
del Septentrión buscando la conquista de pacífica
para tus fundaciones;
que con tu pobre cuerpo de pierna paralítica
sobre el paciente solio de tus mulos cansinos
ibas dejando atrás
la buena sembradura de almácigos divinos
e hicites más caminos
sobre la dura tierra, que nadie hizo jamás...

Vencedor de fatigas, sin calma ni sosiego
-La voluntad de bronce y el corazón de fuego-
que en la fértil compañía
de aquel bravo y sufrido D. Juan Pérez, piloto
como tú, mallorquín, y como tú, devoto
de lo bello y lo grande y lo desconocido
-capitán de los mares de España, en el olvido-
con aquel paquebote "San Antonio" o "San Carlos"
fue arrancándole al quid
de la secreta inmensidad
-contra la soledad
en formidable lid-
trozos de imperio para con sumisión sumarlos
a la remota majestad
de aquel Cesar borbónico que reinaba en Madrid.

Para tus fundaciones, como dulces apriscos,
donde fuistes sembrando tu corazón de miel
para tu Capistrano, para tu San Francisco
para tu San Gabriel;
Fray Junípero Serra, con fervor hispano
uniste tus cenizas a este californiano
templo en que tú trocaste -por tú fe y por tu amor-
la dimensión grandiosa de estas tierras tempranas
del tiempo y del olvido vencedor,
yo escucho todavía tus gozosas campanas
estremeciendo el aire de cristal
-como recién nacido-
cuando tú las colgabas, triunfal,
del árbol más fornido,
y el esquilón jocundo estrenaba el latido
de aquel cielo cerúleo y virginal

Dedicatoria: A D. Francisco Mas y Mas; a
D. Francisco Candela Adsuar; a D. Javier de
Burgos, Joaquín Galiano, Emiliano Soler,
Reinaldo Tejada, José Candela y Alvaro Ma-
gro. Al famoso "Curro" y demás amigos demi
amado crevillente.

A Vicente Rotger -padre e hijo- y fami-
lia. A Guillermo Negre Canals. A Fulgencio
Ramírez. Al Padre Alejandro Gallego.

Hermenegildo Martín Borro

EL SEMBRADOR DE ROSAS

I

San Francisco clavó sus ojos tiernos
en un vergel oculto de Mallorca.
Y clavó en un travieso monaguillo
una ilusión de empresas portentosas.

En la Casa de Asís,
reducto de amapolas,
San Bernardino le ordena: "Vete
y entrégame la dulce California.
Estos altares míos
serán ciudades en tu Reino. (Ahora,
cuando se ve el altar, van acudiendo
las ciudades de Serra a la memoria).
Viste sayal de "poverello" y cruza
entre un rumor de hirvientes caracolas,
y la voz de Francisco, nuestro Padre,
salte los mares anunciando auroras.
Y atrás quede Mallorca franciscana.
Atrás quede Mallorca
como una catapulta que te lance
a iluminar el mundo de las sombras...".

Y escoltado de almendros y trigales
bajo un cielo de alondras,
emprende el viaje a Palma. (En las alturas
de un montículo azul la Virgen llora).

Después el mar, camino de Misiones.
Luego, el cantar amargo de las olas.
Después, el campo yermo
esperando el milagro de las rosas.

II

Las campanas, prendidas en los árboles,
anuncian algo mágico.
El sembrador de rosas franciscanas
ilumina los páramos.
Ya se extiende una alfombra de lianas
bajo el menudo pie que va sangrando.
Nuevos aires respira California
cuando resuena el paso
de aquel pequeño fraile mallorquín
que de remotas islas ha llegado.

Aquella mano débil
y aquel pie desangrado
extienden en el yermo los asombros:
Jesús llega en la espiga que ha plantado.
Jesús llega en las uvas maduras
bajo la sombra tibia del naranjo
que guarda entre tastanas
los soles transportados.
A su paso las bocas enmudecen
y descansan los arcos
y se abren las acequias de la Vida
por donde corre el agua del milagro.

Van creciendo los dóciles corderos
en recientes apriscos franciscanos.
Ya hace brotar ciudades de la nada
-San Francisco, Los Angeles...- su mano.

Fue tal la algarabía en las alturas,
que legiones angélicas bajaron
a California, la recién nacida
para mirar al sembrador sembrando.

III

Los árboles crecieron con sus frutos
y se multiplicaron las campanas.
Las espigas granadas sobre el llano,
en las eras de Dios se hicieron parva.
El hombre de color de tierra roja
se iba tiñendo de blancor el alma.
Buscaban las arenas
las humildes piraguas
y miraron los indios entre júbilo,
a las recién surgidas espadañas.
Hizo crujir las tierras el arado
y bajo el sol brillaron las azadas.
Y los indios comieron el pan tierno
y el oloroso dátíl de la palma.
Y conocían el sabor del vino
y entendían la voz de la campana.
Sintieron la frescura de los cielos
cuando el "anciano Padre" bautizaba
y vieron que en su tierra florecían
las esperadas rosas franciscanas.

IV

Sobre la azul altura de "Bonany"
una Virgen lloraba de contento...

Los que en Petra quedaron
esperaban un día su regreso
pero el monago ya
se olvidó del olivo y el almendro
y en fervor de osadía
alzaba en California mundos nuevos
y arrastraba sus pies entre lianas
y convertía lobos en corderos.

Y nunca más volvió...Fue Monterrey
la celosa guardiana de su cuerpo.

Pero muchos le añoran y regresan
a la casa del pobre misionero.
Desde la dulce California rosa
predilecta de Asís muchos vinieron
a conocer la cuna de aquel Padre
que derramó las rosas en el verano.
Hoy los hombres de Méjico, Los Angeles,
San Francisco, San Diego...
recorren a la inversa los caminos
que anduvo el "Padre Viejo".
Y evocan con nosotros al Apóstol,
entre abrazos fraternos.

Eliseo Feijoo

JUNIPERUS

Vila de nom auster, adusta Petra,
que et vesteixes de viva humilitat,
el blat molsut que la saó ha fet retre
ha nat sovint del solc més oblidat.

Ta sement ha grellat en la terra erma
cobrint-la d'un mantell d'espigues d'or:
avui ton Fill amb els seus braços ferma
l'Illa nostra i l'indret on el sol mor.

Aposta el mateix blau ens il·lumina
i nostres costes besa el mateix blau:
aposta el mateix vel de tarongina,
ens acobla a la joia de la pau.

Per sobre la mar gran, les terres altes,
d'amor es parlen Illa i Continent:
ella du roses fresques a les galtes,
ell en les mans grapats de llum i argent:

ella porta l'herència llatina
com a dot i joiell de l'avior,
ell el casal, obert a la divina
sol·licitud de fill i d'amador:
ella, casta, en l'escuma s'enbolcalla,
ell, ardit, puja i canta, lluita i venç:
sobre el lloc de la mística troballa
l'empiri es bada com un calze immens.

El vent terral la boira grisa esqueixa
i tot arreu es banya de claror,
la fe potent la seva empremta deixa
i arrela més endins el Ginebró.

Arrela com el cedre de la Serra
per tocar el cel amb la tendror del cim:
el bosc al seu voltant cau en desferra
i ell entre els llamps s'arbora més sublim!

Lorenzo Moyá GILABERT

La tarda del dia 16 de Juliol de 1769, dia en què Fra Junípero Serra fundà la Missió de Sant Diego d'Alcalà, una campaneta humil, penjada en la branca d'un arbre, tocà per primera vegada l'"ANGELUS" en les espesses i vastes selves de l'alta Califòrnia.

Al so amorós i harmoniós de la campana—deia el Pare Serra—compareixeran els indis. Efectivament la campana fonc el primer missioner en aquelles selves verges, i a l'entorn del tosc campanar, s'ajuntaven els indis, i el docte franciscà les ensenyava l'Evangeli del amor. Ail que aquella preciosa relíquia fonc destruïda a colps de martellades pel sectarisme espanyol i mexicà.

La Campana de Fra Ginebró

Déu te guard, gentil germana,
harmoniosa campana,
salteri del temple humil
O campana melodiosa,
frescorosa i tremolosa
com un aucellet d'abril

Com aquella au sagrada
que al guaitar de cada a'bada
desvetilava Sant Francesc,
perquè fes s'ardent pregària
dins l'ampla pau solitària
del boscatge, humit de fresc,

també tu, fidel i atenta,
despertaves, amatenta,
a tota la Missió,
amb t'harmoniosa fressa,
o casta diaconessa
del zelós Fra Ginebró!

"Toqui—deia el Pare Serra—
que pels indis d'eixa terra
cada toc val un tresor;
ella dança qui te dança
admirablement alcança
la conversió del cor".

O campana franciscana,
o campana mariana,
portaveu angelicall
tu lloares cada dia
amb tres tocs d'"Ave Maria"
la Reina celestiall

Tu aromatitzares l'aire
amb ta puríssima flaire,
bella flor de ginebró!
Tes augutes batallades
eren gotes perfumades
d'un néctar de gran dolçor.

O campana divertida,
o campana adolorida,
saberes riure i plorar!
com la virtut sobirana
la caritat cristiana
que Sant Pau ens va cantar.

Tu celebrares les festes
tant solemnes com modestes,
orgue de místics acords!
O campana compassiva
com a candela votiva
cremares ferro pels morts!

Ton nom brillarà en l'història,
tot auriolat de glòria,
com el del sant Campaner:
l'il·lustríssim Pare Serra,
glòria de nostra terra,
llum de nostre candelèr!

Ail que un jorn ella emmudia
als colps d'una turba impia
que ofegà son noble cant.
Caigué l'augusta campana
com Cecília romana
al colp del glavi sagnant.

El Nom de Maria y Fra Junípero Serra

Dins l'eternitat
sols Déu existia...
immensa dolçura
Jehovà sentia
gosant-se amb Ell sol...
Prest es recullia
sa ment creadora...
i nova ambrossia
era per l'Altíssim
el Nom de Maria.

Quan la poderosa
mà de Déu teixia
la cèlica bòveda
d'or i pedreria,
i els móns ordenava
sa Sabiduria,
amb lletres de móns,
un nom escrivia
dins el blau empiri:
el Nom de Maria.

Quan totes les aigües
a un lloc reunia,
pensava l'Altíssim
amb la Verge pia
que més clara i pura
que l'aigua seria;
i a les aigües deia
per al·legoria
«Maria», les cinc lletres
del Nom de Maria.

Quan amb llargues fites
eixa mar cenyia,
i damunt firmava
la terra on devia
habitar-hi l'home
que prest crearia,
amb cinc grosses parts
el món dividia:
eren les cinc lletres
del Nom de Maria.

Ja l'arbust i l'herba
amb verdor creixia;
de l'húmida terra
l'aliment prenia,
i al venir el temps
amb mils flors floria,
i llavors l'empiri
llur càlzer umplia
dels seus perfums
del Nom de Maria.

Dins les mans divines
l'ocell aprenia
a ésser dolç cantaire
de Santa Maria...
al matí i al tard
harmonitzaria
el pregar de l'home
que amb veu dolça i pia
junt amb les campanes
dirà: «Ave Maria»

El Nom augustíssim
de Santa Maria
dolçament portava
a la llunyania
Junípero Serra...
L'Indi assaboria
per volta primera
la mel, l'ambrossia
de la bresca mística,
del Nom de Maria.

I totes les tardes,
quan el sol moria,
la vibrant campana
que el frare tenia
penjada en un arbre,
fidel repetia
amb notes alegres,
bella melodia,
la dolçor angèlica
de l'«Ave Maria».

FRA FRANCESC GUAL, T. O. R.

*¡Viva Junípero Serra!
Hermano nuestro el mayor.
Sus virtudes hoy cantemos
con entusiasmo y amor. ¡Viva!*

*Apòstol de California,
desde el Cielo, míranos.
Que el Papa ya te corone,
como gran Santo de Dios.
¡Viva Junípero Serra...*

*Te ofrecemos nuestras flores,
verdes palmas y laurel.
Desde el Cielo, tus favores,
derrame tu mano fiel.
¡Viva Junípero Serra...*

*Aquí fuiste bautizado.
Es tu pila bautismal.
Plámente la besamos
con afecto fraternal.
¡Viva Junípero Serra...*

Nota:

Esta poesia que nos ha llegado impresa en un recorte de papel, sin título ni autor, por su estilo y temática muy bien la podemos atribuir a D. Miguel Ramis. Con ocasión de los actos de homenaje al P. Serra que el malogrado D. Miguel organizaba con los niños de las escuelas de Petra, solían éstos recitar o cantar esta clase de composiciones poéticas, ante el monumento al Padre Serra o ante la pila en donde fue bautizado.

A Fra Junípero Serra

Son cor magnànim, inflammat de zel
per la glòria de Déu, es consumia;
dins l'illa mallorquina no cabia
aquell qui a tots desitja dur al cel.

Per dur a terme son fervent anhel
sa pàtria abandona amb alegria;
en la mar passa un dia i un altre dia,
sospirant abraçar a l'infidel.

Cerca'l per selves verges fins que el troba:
per tot arreu difon la bona nova:
fa de la selva, fèril sementer...

I el Pare Sant Francesc es complauia:
«De ginebres com ell,—deia—voldria
l'illa daurada fos fecond planter.

FRA MATEU RAMIS, T. O. R.

PETRA

Es Petra la meva terra.
Déu per vida me donà
la de l'humil franciscà
Pare Junípero Serra.
Sens temor a fam ni a guerra
amb la força del seu ser
d'amor de Déu el cor ple
dugué ensenyances divines
a les tribus salvatgines
l'apòstol de nostra fe.
Adins la terra de l'or
fundà la bella colònia
que és d'Amèrica la flor,
Sant Francesc de Califòrnia.
Eixa immensa Babilònia
el venera com a Pare
i "Els Angels" i "Santa Clara",
perquè duri eternament,
alçarem un monument
a la memòria del Frare.
Visca Petra que és ma terra
i em dóna salut i pa!
Visca l'humil Franciscà,
Frare Junípero Serra!

María Esteve de Vicens.

POEMA AL PADRE JUNIPERO SERRA

Al humilde franciscano
Cual errante peregrino
De un país muy lejano,

Y con la palma en la mano
Nos trajo el eco divino.

Con el sagrado ropaje
Fue en pos de un ideal:
Quiso al pobre salvaje,
No abandonó el paraje
Para combatir el mal.

Aliviar al pobre enfermo,
Al desvalido proteger;
Hacer un jardín del yermo
Y sin escatimo ni mermo,
Para al pobre proveer.

Para el pan cotidiano
El suelo sembró de trigo.
Del indio fue el hermano
Al darle del nuevo grano;
De todos fue el amigo.

La uva dulce y sabrosa
Aquí se plantó también:
Bermeja cual una rosa,
Ansiada como la esposa,
Todo lo hizo por bien.

De California las olas
En las playas y los mares;
De sus flores las corolas,
Las hermosas amapolas,
Fueron para él sus lares.

Cimentó tanta misión
Con gran amor y bondad,
Y puso tanto tesón
Junto con llana razón
Al predicar la verdad.

Contratiempos los pasó,
Además los desengaños;
Pero lo que nos legó
Y para siempre dejó
No lo baorrarán los años.

Dejó la isla dorada
Para nunca más volver.
Aquí fincó su morada
Y cuidó de la manada
A fin de hacerla crecer.

Guiado por santo amor,
Al oír lejana queja,
Como hace el buen pastor
Que ve ajeno dolor
Y no abandona la oveja.

Los frutos tan agradables
Del llano y la alta sierra,
De gustos paladeables,
Se los debemos amables
Para orgullo de esa tierra.

Por fin la hora llegó:
En su pueblo del Carmelo
Su cuerpo aquí descansó,
Con el amigo se enterró
Pero el alma voló al cielo.

José P. Ramis
Santa Bárbara

Este poema fue compuesto para la fiesta de Santa Bárbara, en su celebración española, que dura cuatro días, en plenilunio; en el mes de Agosto de 1934. Vivía Ramis por aquel tiempo en un viejo Adobe del recinto del Presidio y algunos de los Consejeros le pidieron escribiera algo en español para que la lengua se oyera de nuevo en la apertura de la Fiesta, que se celebra frente a la Misión a las nueve y media de la noche. El poema fue escrito y recitado ante un público de 2.000 personas. Fue muy aplaudido.

AL BES D'UNES SANDALIES FRANCISCANES

Majoral de la rota de Francesc,
que amb l'acer mallorquí de vostra arada
commoguèreu els erms de Califòrnia,
dormiu en pau. Finíreu ja la tasca.
Vostres bladars, insinuant espigues,
creixen cap a l'estiu, cap a les garbes
que dauraran el goigs de vostres eres
al bes etern de la darrera albada.

Anit, mentres fenyia l'insomni del record
els alens de ma lira destrempada,
ha reclinat, corprès, el pensament
damunt la pols dels vostres romiatges.

Avui que tots els vents porten cadències
dels himnes de lloança
que amanyaga la lira dels poetes,
avui que les campanes
dels fèrtils campanars de Califòrnia
us volten el silenci de garlandes,
venc a esfullar damunt la vostra tomba
un manat de roselles casolanes.

He vingut a besar la fortalesa
de vostra mà apostòlica i gosada
que batejà les ones del Pacífic.

Perquè sé que entendreu la meua parla,
he mendicat un glop de poesia
a la font del Parnàs de nostra pàtria...

Dins la penombra d'una llar pagesa
es gresolà l'albor de vostra llàntia.

Com els xiprers extàtics del Convent
cresqueren verticals les vostres ànsies.

La tendresa pairal us retenia
les ales del desig, fins que una tarda,
quan jugàveu a l'ombra de Bonany,
la germana pobresa us demanà hostalatge,
i us cenyíreu la joia de Francesc
i us calçàreu l'ardor de ses sandàlies.

Embaumàreu de salms i avemaries
la intimitat ascètica del claustre,
i cansàreu els fulls de l'Evangeli
a força de llescar-hi la vostra ànima.

Cenyit entorn de vostra breu cintura
es grifava el cordó de vostres ànsies,
i volà el pensament damunt les ones
que traïren cent voltes la bonança.

Frisós de llecorar novelles rutes,
omplíreu vostre escar de somnis amples
que fitaven el vent i les estrelles...

Mallorca es depedí de vostres llàgrimes:
rompudes les cadenes
que us lligaven als roures de la pàtria,
esberlàreu la inèrcia de les ones
amb el vostre vaixell feixuc de xarxes.

Sobre el mar amb escuma de gavines,
il·lustrejà una pastura de milanes.

Reblides de coratge les alforges,
alegria endavant, atiranyàreu
l'orfanesa expectant de les boscúries
que orejaven el cor de Nova Espanya.

Fou amarga la sal de ses riberes
i hostil la solitud dels seus boscatges,
però sempre la llum de l'ideal
animà de camins vostres petjades.

Improvissàreu creus amb tanyes de roure
i estremíreu la selva de campanes,
i a bolei escampàreu la llavor
que prest endevinà la llum de l'alba.

Entorn de la senyera de la pau,
l'arada en una mà, la creu en l'altra,
plantàreu dues vinyes en el bosc
que estristien abans les argelagues.

Rioler com una alba de diumenge,
a l'ombra de la creu i la campana
hissàreu la tristor de l'olivera
i l'alegria indòcil de la parra.

Encallides les mans i la fermesa
en el doble tornall de fe i de pàtria,
penjàveu a la nit el cansament
als braços d'una creu d'arrels impàvides.

¿Què contàveu al vent, fra Ginebró,
quan sota el goig alat de l'horabaixa
captàveu solitud per les pinedes
i enceníeu festers a la pregària?

¿Què miràveu dins l'aura del ponent
quan obríeu camins a l'esperança
inaugurant estels d'epifania
en la nit de les ànimes?

Doctorat a l'escola de l'Amor,
aprenguéreu del Mestre, sens paraules,
que els qui seuen a l'ombra de la mort
tenen set, mes no saben de quina aigua.

Dins garrafes de bronze bosquerol
vessàreu la dolçor de vostres ànfores,
envejoses del nèctar que fluïa
del broll martirial del Pare Jaume.

Renovant cada vespre el gest ascètic
de mirar-vos les mans i l'esperança,
voltàreu de clarors definitives
l'horitzó dels afans.

Sense nostàlgia,
quan la vellesa us acalà els somriures
remuntà més el cor les seves ales,
i compràreu timbals a l'alegria
amb l'or novell de les primeres garbes.

Mes els arquers de la germana mort
assaltaren un jorn vostra cabana,
i dilatà ses fites el silenci...

Dins l'aura del darrer pelegrinatge,
vostra nau, enyorívola de cel,
albirà les riberes de la Pàtria...

Ara dormiu en pau, fra Ginebró.
Deixau que besi el Sol vostra llaurada
i es facin responsables de la pluja
als núvols de la gràcia

Dormiu, que l'entreforc de San Fernando
guarda encara el record de vostres varques,
i els aires mariners de Sant Francesc
han vist créixer l'estol dels seus balandres.
Han granat els bladars de Sant Antoni
i han reverdit els ceps de Santa Clara,
i han sojornat l'encens de l'Evangeli
damunt la triple flama incendiària
de Sant Lluís, i Sant Bonaventura
segueix mirant el cel dins les onades.
Sant Joan de Capistrà ha reblit els odres.
Somriu Sant Gabriel, emmirallada
dins el riu tremolós, i de San Diego
puja un lament de roses ensagnades.

Dormiu. Deixau que plorin vostra absència
les tendes militars de Santa Bàrbara
i els xiprers de Sant Carles, on un dia
la terra empresonà la vostra audàcia.

Puig no entregàreu l'arma al cansament,
la Pau serà més vostra. Perquè els àngels
guarniran de llorer vostres ortigues
i us besaran la pols de les sandàlies,
i quan passi l'hivern per vostra rota
desviaran el rumb de les ventades.

L'afany dels jornalers de l'hora onzena
llecorarà la petja inesborrable
del vostre peu nafrat, cap a les messes,
i portaran a l'era noves garbes.

No arxivaran les ones de l'oblit
la llum de tanta aurora renovada,
perquè en profit de la novella vinya
gastàreu tots els sous de vostres arqueus...
i es rendiren els cards del paganisme
al bes d'unes sandàlies franciscanes!

Mn. Pere Orpí Ferrer

HIMNE AL VBLE. P. JUNIPERO SERRA

Del Pare Serra en lloança
entonem un himne bell:
glòria al frare
qui amb gaubança
va plantar plé d'esperança
la creu en terror novell.

O gran missioner i Pare
d'un món qui sonriu feliç
la vostra gesta preclara
de bell nou celebren ara
els fills del pobret d'Asís.

De Bon-Any, Reina adorada,
escoltau el nostre cant,
vengui prest la gran diada
que a Junípero posada ja
sia corona de Sant

Del Pare Serra en lloança
entonem un himne bell:
glòria al frare
qui amb gaubança
va plantar plé d'esperança
la creu en terror novell.

D. Miguel Ramis Moragues

QUE DIUEN LES ESTATUES DE PETRA

EL SENYOR TORRENS

Jo vaig nèixer l'any setanta,
al recés d'aquest pinar,
a l'ombra d'aquesta església,
a un racó d'Es Sagrat.

La Vila, Mare agraïda,
de mí se'n va recordar:
PER LO QUE L'HAVIA HONRADA
ELLA AIXÍ EM VOLGUE HONRAR:

Ma testa i el bust en bronze
un artista aquí ha plantat,
-la part capital de l'home-
per dar-me perpetuitat.

Perquè tostemps, als qui passen,
pugui, callant, recordar
que tots tenim un greu deure:
Petra i lo nostro estimar.

L'obra meua més preuada
serà l'haver rescatat
de l'oblit i la ignorància
al petrer més alt i Sant.

Haver descobert un arbre
bíblic i ben franciscà,
que allà a l'Alta Califòrnia,
de maravella arrelà.

Doscents anys, ple d'esponera,
fa que el Ginebró gegant
floreix i perfuma els aires
del Pacífic Oceà.

Fructifica i da la maina
als Llocs, Viles i Ciutats
del "Rosario de Misiones"
que es diu "CAMINO REAL."

El Camí que amb pobres varques
i amb un gaiatet traçà;
Camí sembrat de campanes,
que alegres van repicant.

Repiquen, toquen a glòria,
perquè Francesc triumfant
la Califòrnia gentil
per Crist ha reconquistat.

Petra, 1981
S.R.D.

SIEMPRE ADELANTE Y NUNCA ATRAS

Consigna de Fray Junípero

Tú, que anduviste incansable
anunciando la Verdad
por caminos y veredas,
sin arredrarte jamás.

Haz que a tu ejemplo
también marchemos
cual tú querías:
SIEMPRE ADELANTE
Y NUNCA ATRAS.

Tú, que sembraste cultura
bordeando el ancho Mar,
por los bosques y espesuras,
con un tesón sin igual.

Haz que sembremos
buena semilla,
como tú un día:
SIEMPRE ADELANTE
Y NUNCA ATRAS.

Tú, que al indio y al salvaje
fuiste a civilizar,
le enseñaste a construir pueblos
y a vivir en sociedad.

Haz que ayudemos
al marginado
como tú hiciste:
SIEMPRE ADELANTE
Y NUNCA ATRAS:

Tú, que al infiel bautizaste
y le acogiste en tu hogar,
le enseñaste a ser persona,
a AMAR A DIOS y a rezar.

Haz que sigamos
tu noble ejemplo
por más que cueste:
SIEMPRE ADELANTE
Y NUNCA ATRAS.

Ciutat, 20.12.1978.
Sebastià Rubí Darder

EN LA SIERRA GORDA

CANCION DEL RECUERDO

Caminante Misionero,
más veloz que el avestruz,
por incógnito sendero
lleva el hábito y la Cruz.

Mexicana Gorda Sierra
sube un Fraile sin cesar:
es Junípero de Serra,
quien la va a cristianizar.

Los indígenas lo miran,
con su aspecto de humildad.
Van hacia él, no se retiran,
sin mostrar hostilidad.

Si al principio, desconfiados
ante aquella aparición,
le reciben bien armados,
pronto cambian de opinión.

Sin recelos danle abrigo
y le ofrecen de comer.
Ya es Junípero su amigo;
no le pueden ya temer.

Fray Junípero, con señas,
muestra al Cristo Redentor.
En los valles y en las peñas
luz esparce con amor.

Las costumbres van cambiando;
los idólatras también.
Ya se van civilizando;
como hermanos ya se ven.

Muestra paz, nunca guerra.
Los indígenas en pos
van del justo Padre Serra
y con él oran a Dios.

Salvador Ibarra Padilla, 1974

FRAY JUNIPERO SERRA

CANTO

En Baleares, mágica tierra,
un hombre excelso nació;
el mallorquín Junípero Serra,
el Fraile que amor virtió.

Y desde Petra, pueblo bendito,
con resplandores de fe,
en un esfuerzo noble, inaudito,
sus bendiciones donando fue.

En México el Misionero,
de toasco sayal,
inicia el gran derrotero,
todo espiritual.

Humilde, cual franciscano,
en alto la cruz,
al Californiano,
llevaba la Luz.

A los agrestes parajes,
llevó el corazón;
a seres salvajes,
Civilización.

México, D.F. Enero de 1974
Dr. Salvador Ibarra Padilla

HIMNE A LA CORAL JUNIPERIANA

* * * *

COR

"SEMPRE ENDAVANT! JAMAI ENRERA!"
Cantam pel món el Be i la Pau,
emblemes sants de la senyera
del gran petrer que amb veu sincera
cantà la FE, l'AMOR, el CEL blau.

-1-

Fill d'aquesta Vila honrada,
Fra Juníper, tendre infant,
com escolar ja cantava
i servia al altar sant.
Va recórrer tot Mallorca
cantant les glòries de Déu;
seguint avui ses petjades
cantam noltros l'himne seu.

-2-

Des d'ací prengué volada
i arribà fins al Nou Món,
on entre roures i alzines
seguí lloant al Senyor.
I a la veu de les campanes
de Califòrnia gentil,
ben tost s'uní la dels indis,
formant un concert sublim.

Sebastià Rubí
Petra, 14.09.1981.

MONUMENT A FRA JUNIPER SERRA
EN LA MISSION DE SANT FERNANDO

GOIGS A LLAOR DEL VENERABLE FRA JUNIPER SERRA

Sebastià Rubí Darder

Sou de Petra, Pare Serra,
el joïell més estimat.
Donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.

Des de vostra tendra infància
sentireu la devoció,
l'anhel de coses divines,
l'amor de l'oració,
i essent vostra juvenesa
un cùmul de santedat,
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Molt prest sentireu desitjos
d'anar a servir el Senyor
i vos llogareu a Palma
per preparar-vos millor;
doncs que foreu aleshores
model de fidelitat,
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Del vell convent sou la glòria
i la luminar major,
la seva honra més preclara,
el seu fill, el seu honor;
als qui freqüentam encara
aquest temple consagrat,
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Mestre de filosofia,
catedràtic, orador,
apòstol de la nostra Illa,
savi i gran treballador;
perquè edifiquem nosaltres
de Déu la nova ciutat,
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Evangelista dels pobres
predicau pel nou Món
la doctrina cristiana,
la Llei santa del Senyor,
i fereu de Califòrnia
un gran poble, un gran Estat.
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Tot Califòrnia sembrareu
de pobles i de Missions
i descansant enmig d'elles
les ompliu de bendicions;
escoltau nostres pregàries
i en la vostra gran bondat:
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

Pare Serra, germà nostre,
que per sempre al cel regnau,
ompliu nostra pagesia
de germandat i de pau.
Ginebró de nostra terra,
que tan lluny heu arrelat,
*donau-nos fe missionera,
esperança i caritat.*

GOIGS A JUNIPERO SERRA

Dedicats a Don Rafel Santandreu de Petra

Dins la planura de la mar blava
la vella història està nedant,
fill de Mallorca que l'ha passada,
que el sacrifici anava estimant.

Mes recordava la seva pàtria,
la seva pàtria de son bressol;
dins la fe dolça del cel destria
el sacrifici que Déu d'ell vol.

I Petra encara guarda memòria
i de la història sou un gegant,
d'ella sou vida i eterna glòria,
la vostra vila vós va estimant.

Es ca vostra museu de vida,
La vós conserva la germanor;
la gent del poble tan escollida,
guarda ca vostra com font d'amor.

Vostre llinatge és dolça serra
i ell ja mai s'esborrarà,
pels valls i costes de vostra terra,
de recordances brodant s'està.

FRAY JUNIPERO

Acto Primero

PERSONAJES

Fray Junípero Serra	Tenor
Guardián	Bajo
D.Melchor	Partiquino
Rda.Comunidad	Coro
Lego	Partiquino
P.Palou	Barítono
Margarita	Soprano dramát.
Da.Beatriz	Partiquino
Damitas palmesanas	
indiscretas	Partiquino
Dionisia y Asumpta.	
Ana.	Partiquino.

La escena, sala capitular del convento de San Francisco de Palma de Mallorca. Fray Junípero se prepara para embarcar hacia las misiones. Mientras canta lo que sigue, entra el P.Guardián sin que su presencia fuera advertida

Canto de Junípero

Me empuja un deseo
y de él voy en pos.
El campo de Dios
sembrar al voleo.
Arrastras las fatigas
con garbo y tesón;
segar las espigas
que están en sazón.
¡A llenar graneros!
¡Adelante, pues!
Que faltan obreros
a la rica mies.
Es dulce el destajo
y noble el Patrón;
por corto trabajo
da un buen galardón.
Me doy sin reposo
al Amo gentil
que al pagar rumboso
por uno da mil.

Claustro mío, recojido, silencioso,
tú que invitas al estudio y oración;
ante el mundo que me aguarda tumultuoso
de amargura siento lleno el corazón.

Canto del P.Guardián

Si ella no cede
irá luego en pos
la gracia de Dios
que todo lo puede.
Junípero querido.

Junípero canta
P.Guardián Canta

Hablad sin compasión.
Gloria y alabanza
y vana ambición
turba los sentidos
turba la razón.
Carácter entero
amable y gentil.
Como de un reptil
huid del dinero.
Sed pronto y audaz
en obras de celo
y cara al cielo
vivireis en paz.

Junípero declama

Tengo entera persuasión
convencimiento profundo
que el Norte del Nuevo Mundo
es tierra de promisión.

(Patético)

Voy a América y espero
que nunca ha de serme hostil
aquella raza gentil
que ignora al Dios verdadero.

D.Melchor ¿Puedo pasar Padre Serra?
(Entra con D^a.Leonor su esposa)

(Junípero Cortés)

Ilustrísimo Señor.

Melchor. ¿Será cierto tal rumor?

Beatriz. Venimos en son de guerra.

Junípero. Viva, señora, la paz.

Cantemos paz en la tierra.

Melchor. Veo que está muy locuaz.

Junípero. Y no es igual que elocuencia.

Melchor. ¿Verdad que Su Reverencia
va a embarcar?

Beatriz. ¿Fuera capaz
de ir a buscar la muerte?
¿Tendría tanto valor?

Junípero. Es que me llama el Pastor
con voz muy recia, muy fuerte.

Beatriz. Entre salvajes. ¡Qué horror!

Junípero. Para mí será un placer.

(Ana, grandemente afligida entra llorando)

Ana. ¡¡Ay Virgen de los Dolores!!
Al hijo de mis amores.
¿Quién le podrá defender?
¡Su vida está en vuestras manos!

Junípero. Ahí quedan mis hermanos.

Ana. ¡¡Por Dios no marche de aquí!!
¡¡Pobre de él! ¡Pobre de mí!!
¡No!! ¡¡Por los clavos de Cristo
¡Hoy entre rejas le he visto!
Tal vez mañana... ¡Esto es!
El cadalso. De los tres
él sólo ha cargado el peso.
¡El pobrecito está preso!...

Junípero. Sea de ello lo que fuere
cálmese, no desespere;
las gradas no subirá
del cadalso.

(Aparte a D.Melchor) Merecido.
Un rebelde, consentido
y malcriado.

(D.Melchor por lo bajo) Ya, ya, ya.
Si quiere, P.Miguel
me encargo de hacer por él
lo que usted por él hiciera.

Junípero. Bala perdida, un tronera.

Vaya a D.Fausto Martel...

(Entran las damitas palmesanas Dionisia y
Asmpta)

Dionisia. ¿Nos da su permiso?

Asumpta. ¿Se puede pasar?
Por ahí se dice
que Ud. va a embarcar.

Dionisia. ¿En nuestra novena
quien va a predicar?
Y vale la pena.
¿Verdad D.Melchor
que quiere la gente
un buen orador
sabio y elocuente?

Junípero. Pueden encontrar
más de ciento veinte
para superar
al que está presente.

Asumpta. El Corregidor
le pondrá una multa.
Con lo que resulta
de bello el altar...

Dionisia. No debe marchar.
Fernanda Boneta
nos presta...

Asumpta. Sí, sí,
unas colgaduras
color carmesí
y cuatro floreros
Noreta Vivot.

Lego. Padre, nos avisan

de que el paquebot
partirá enseguida.
Guardián. Hay que decidir.
Ana. ¡Perdí la partida!
Junípero. Si Su Reverencia
tocara a obediencia...
A Padres y Hermanos
deso abrazar
y besar las manos
antes de embarcar.
Asumpta. ¿Vendrá los veranos?
Junípero (burlón)
Si está bien el mar.
Melchor. ¿Y la borla de doctor
que para Junio, nos dijo
obtendría nuestro hijo?
Junípero. Estimado D. Melchor
que estudie mucho, que apriete.
Beatriz. No basta Padre Miguel.
Junípero. Depende de él, sólo de él
coronarse este bonete.

(Entra Margarita, madre de Junípero) Quiere
abrazar al Religioso. El la rechaza)

Margarita ¡¡Miguelito!!
(Junípero le da el cordón) No, el cordón.
Margarita ¿Donde vas prenda del alma
tan bien que estabas en Palma?
Junípero. Voy detrás de un galardón.
Melchor. Al martirio, en la Misión.
Beatriz. Quiere ir por el atajo
a la Patria Celestial.
Junípero. Si me impone este sayal
una vida de trabajo.
Melchor. Mas no, trabajo bestial.
Dice el cuarto mandamiento
"A padre y madre honrarás"
Junípero. El primero dice más:
"Con todo tu entendimiento
sirve a Aquel que te creó.
Encima de toda cosa
deja a tus padres, esposa...
Ella... así me lo enseñó.
(A su madre)
Me doy al Dios verdadero.
En Petra, cuando era así,
me sentía prisionero.
Quería ser misionero.
Guardián. Yo mismo lo requerí.
Mi mente el recuerdo encierra
de aquel pequeño Miguel,
hijo amante, alumno fiel
hoy FRAY JUNIPERO SERRA.
Junípero (A su madre)
Madre y Dios. Dulce amalgama
que tiene su asiento aquí,
(Al corazón)
pero primero, eso sí,
es ir a Dios si me llama.

Margarita (Animada)
Vete a llevar la bandera
de Cristo a otra región.
No quieras ser tropezón
ni un estorbo en tu carrera.
Guardián. Esto es saber razonar.
Beatriz. Su entereza maravilla.
Margarita Vete a sembrar la semilla
por las tierra de Ultramar.
Junípero. Dios se lo pague.
Guardián. Es así.
Dios paga como ninguno.
Junípero. Entrambos ciento por uno
recibiremos aquí.
Margarita Y si no vuelves jamás...
Guardián. ¡Desechad vanos temores!
Margarita La Virgen de los Dolores
sufrió muchísimo más.
Asumpta. De vida le doy un mes.
Junípero. (Airado)
Y no por ello desisto.
Muy poco es morir por Cristo
del mar del mundo al través.
¿No tengo el cielo después?
Melchor. Veremos cual se presenta
aquella raza gentil.
Junípero. Muchas veces... más de mil
me la imagino contenta
beber cual tierra sedienta
la fresca lluvia de Abril.
Dionisia. (tapándose la cara)
¡Morir quemado!
Junípero. ¡Que va!
Rosas serán tales daños.
Breves minutos... y allá
por toda la eternidad.
Beatriz. ¿Pero no cuenta sus años?
Junípero. ¿Mis años? ¡Válgame Dios!
Mis alumnos, uno a uno
por si se escapara alguno.
Los años vienen en pos
sin que falte ninguno.
Si le interesa... hele aquí,
haga Ud misma la cuenta.
Los doce en Petra
Margarita. Es así.
Junípero. Veintiseis que vine aquí,
voy frisando los cuarenta.
Me queda bastante vida.
Los que alegre bautizar
esta mano envejecida
rebasarán el millar.
Me harán ganar la partida.
Guardián. ¡Halagüeño porvenir!
Junípero. En él, como siervo honrado
o muero, o quiero cumplir.
El talento que me ha dado
quiero llevarle al morir
a mi Dios, centuplicado.

